

I

(Resolutsioonid, soovitud ja arvamused)

ARVAMUSED

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

Euroopa andmekaitseinspektori arvamus: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitleva ühenduse statistika kohta) (KOM(2007) 46 lõplik) ettepaneku kohta

(2007/C 295/01)

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 286,

võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artiklit 8,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrust (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta, ⁽²⁾ eriti selle artiklit 41,

võttes arvesse komisjoni 12. veebruari 2007. aasta taotlust arvamuse saamiseks kooskõlas määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikega 2,

tuslikkust tervitab Euroopa andmekaitseinspektor komisjoni sõnastatud selgesõnalist viidet nimetatud konsulteerimisele ettepaneku preambulis („pärast konsulteerimist Euroopa andmekaitseinspektoriga”), mis on kohane ja standardiseeritud viis viidata Euroopa andmekaitseinspektori arvamusele.

2. Tegemist on esmakordse juhtumiga, kus Euroopa andmekaitseinspektoriga ühenduse statistikat käsitleva määruse ettepaneku suhtes otseselt konsulteeritakse. Ent selle valdkonna kohta oli juba enne Euroopa andmekaitseinspektori ametissenimetamist mitu õigusakti vastu võetud. Käesoleva konsulteeriva arvamuse koostamisele eelnesid kontaktid Euroopa andmekaitseinspektori sekretariaadi ja komisjoni vastava peadirektoraadi talituste (Eurostat) vahel ning nende 2007. aasta inventeerimisnimekirja koostamise raames Eurostati ruumides toimunud koosolek.

Ettepaneku kontekst

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE:

Konsulteerimine Euroopa andmekaitseinspektoriga

1. Komisjon saatis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitleva ühenduse statistika kohta) ettepaneku (edaspidi „ettepanek”) kooskõlas määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikega 2 konsulteerimiseks Euroopa andmekaitseinspektorile. Silmas pidades määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõike 2 kohus-

3. Ettepaneku eesmärk on anda rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitleva statistika valdkonda reguleeriva alusõigusakti kehtestamisega terviklik ja kindel alus andmekogumisele, mis on juba toimunud või mille metoodika on väljatöötamisel või rakendamine ettevalmistamisel. Tõepoolest, Euroopa andmekaitseinspektorile on selge, et käesolev ettepanek käsitleb väljakujunenud praktikast ja vastab vajadusele anda sellele praktikale õiguslik alus. Ettepanek hõlmab valdkondi, mis on seotud selliste toimingute ja arendustegevustega, mida viiakse ellu koos liikmesriikidega Euroopa Statistikaameti (edaspidi „Eurostat”) asjaomastes töörühmades või rahvatervise valdkonna puhul statistikaalase partnerluse raames.

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁽²⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

4. Vastavalt ettepanekus väidetu on selle eesmärk ühtse raamistiku kehtestamine kõigile praegustele ja tulevastele meetmetele rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitleva statistika valdkonnas, mida võtavad Euroopa statistikasüsteem (st Eurostat), riiklikud statistikaasutused ja kõik teised riigiasutused, mis vastutavad ametliku statistika esitamise eest kõnealustes valdkondades. Võib aru saada, et ettepanek ei ole suunatud poliitika väljatöötamisele kahes nimetatud valdkonnas, mis toimub vastavalt asutamislepingu artiklite 152 ja 137 alusel. Kavandatava määruse I–V lisas sätestatakse viie asjaomase valdkonna (tervisliku seisundi ja tervist mõjutavate tegurite, tervishoiu, surmapõhjuste, tööõnnetuste ning kutsehaiguste ja muude tööga seotud terviseprobleemide ja haiguste) üldised põhimõtted ning kirjeldatakse vastavat andmete kogumise käiku.
5. Euroopa andmekaitseinspektor märgib, et mitmes algatuses (nõukogu resolutsioon, otsus, komisjoni teatis, tegevuskava) ⁽¹⁾ on kutsutud üles välja töötama eriõigusakte statistika valdkonna jaoks, mis võimaldaks ühenduse statistilisi programme kasutades parandada tervislikku seisundit käsitlevate andmete kvaliteeti, võrreldavust ja kättesaadavust. Lisaks võtab Euroopa andmekaitseinspektor teadmiseks, et hiljuti juurutati koostöös Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooniga (Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) kaudu) tervishoiu arvepidamissüsteemi ühine andmekogum.
6. Vajadus õigusliku aluse järele tekkis, sest seni koguti statistilisi andmeid liikmesriikidega sõlmitud n-ö aumeeste kokkulepete alusel viieaastaste ühenduse statistikaprogrammide (2003–2007) ja nende aastaste allprogrammide raames. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta otsuses 1786/2002/EÜ, millega võetakse vastu ühenduse tegevusprogramm rahvatervise valdkonnas (aastateks 2003–2008), ⁽²⁾ on sätestatud, et rahvatervist käsitleva teabesüsteemi statistikaosa arendatakse välja koostöös liikmesriikidega, kasutades selleks vajaduse korral ühenduse statistika-programmi, et soodustada koostöömet ja vältida kordamist. Rahvatervise valdkonnas juhitakse ja korraldatakse eelkõige kolme tegevussuuna (surmapõhjused, tervishoiu ja tervise näitajate intervjuuküsitlus ning puuded ja haigestumus) statistika arendamist ja rakendamist koostööstruktuuri kaudu, mis hõlmab Eurostati koos juhtriikide ning liikmesriikidega. Ettepanek pakub suurt huvi ka selles mõttes, et vaja on kõrgetasemelist statistilise teabe süsteemi poliitika tulemuste hindamiseks ning tulevaste meetmete väljatöötamiseks ja seireks nii rahvatervise kui töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas. Ühtlasi võimaldab ettepanek liikmesriikidel kasu saada ajaplaneerimise parandamisest ja vajalike andmete standarditele esitatavate nõuete täpsustamisest.
7. Euroopa andmekaitseinspektoril on hea meel näha, et komisjon viis läbi mõjuhindamise, milles soovitatakse erinevaid võimalusi statistika arendamiseks rahvatervise ning
- töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas, kusjuures käesolev määruse ettepanek on üks neist võimalustest ⁽³⁾. Euroopa andmekaitseinspektor on nõus ka sellega, et määrus on kõige sobivam õigusakt selliste statistiliste meetmete jaoks, mis nõuavad kogu ühenduse piires täpset ja ühtset kohaldamist.
8. Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 285 on sätestatud Euroopa tasandil statistika tegemise õiguslik alus. Nimetatud artiklis sätestatakse ühenduse statistika koostamise nõuded ning — nagu on toonitatud selle lõikes 2 — nõutakse „kooskõla erapooletuse, usaldusväärsuse, objektiivsuse, teadusliku sõltumatuse, kulutasuvuse ja statistilise konfidentsiaalsuse põhimõtetega”. Kõnealune artikkel tähendab, et statistika koostamise meetmed on ühenduse ainupädevuses.
9. Ühenduse statistika koostamist reguleerivad eeskirjad, mis on sätestatud nõukogu 17. veebruari 1997. aasta määruses (EÜ) nr 322/97 ühenduse statistika kohta, ⁽⁴⁾ muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 ⁽⁵⁾. Lisaks tagavad statistilise konfidentsiaalsuse nõukogu 11. juuni 1990. aasta määrus (Euratom, EMÜ) nr 1588/90 konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta ⁽⁶⁾ ja komisjoni 17. mai 2002. aasta määruse (EÜ) nr 831/2002, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 322/97 seoses juurdepääsuga konfidentsiaalsetele andmetele teaduslikul eesmärgil. ⁽⁷⁾ Peale selle viitab ettepanek komisjoni 21. aprilli 1997. aasta otsusele 97/281/EÜ Eurostati ülesannete kohta ühenduse statistika koostamisel. ⁽⁸⁾
10. Lõpetuseks tuleb öelda, et Euroopa andmekaitseinspektor on teadlik ka sellest, et komisjon esitab Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepaneku Euroopa statistika kohta ⁽⁹⁾ vastavalt komisjoni töö planeerimisele 2007. aasta sügisel. Kõnealune määrus avaldab mõju üksikisiku õiguste ja vabaduste kaitsele seoses isikuandmete töötlemisega statistika valdkonnas. Määrus arendab ja ühtlustab üldist õiguslikku raamistikku ning määruse mõju käesolevale analüüsile ei saa ignoreerida. Euroopa andmekaitseinspektor jälgib arenguid seoses kõnealuse tekstiga ja reageerib oma konsultatiivset rolli silmas pidades nendele oma nimekirja alusel.

⁽³⁾ Teine võimalus oli jätkata statistika arendamist rahvatervise ning töötervishoiu ja tööohutuse valdkondades kasutades n-ö aumeeste kokkuleppeid liikmesriikidega ning kolmas ja viimane võimalus oli töötada välja ja võtta vastu mitmesugused määruse (EÜ) ettepanekud, mis kas käsitlesid rahvatervise ning töötervishoiu ja tööohutuse statistikat eraldi või siis iga valdkonda ja sellega seotud statistilist vahendit eraldi.

⁽⁴⁾ ELT L 52, 22.2.1997, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 284, 31.10.2003, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 151, 15.6.1990, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 133, 18.5.2002, lk 7.

⁽⁸⁾ ELT L 112, 29.4.1997, lk 56.

⁽⁹⁾ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa statistika kohta — 2007/ESTAT/023.

⁽¹⁾ Nagu on selgitatud ettepaneku põhjendustes.

⁽²⁾ EÜT L 271, 9.10.2002, lk 1.

11. Lisaks otsustati Eurostati ruumides toimunud koosolekul, et Euroopa andmekaitseinspektor ja Eurostat vaatavad koos läbi Eurostatis kindlaks määratud isikuandmete statistilisel eesmärgil töötlemise toimingud. Läbivaatamine korraldatakse paralleelselt Euroopa andmekaitseinspektori sekkumise seoses Euroopa statistika määрусega.

Asjakohane andmekaitse õigusraamistik

12. Ettepaneku põhjendustes 11 ja 12 on öeldud, et käesolev määrus (ettepanek) tagab täielikult Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 8 sätestatud isikuandmete kaitse õiguse ning et määрусega seoses kohaldatakse direktiivi 95/46/EÜ ja määrust (EÜ) nr 45/2001.

13. Direktiivis 95/46/EÜ (edaspidi „direktiiv”) ning määрус (EÜ) nr 45/2001 (edaspidi „määrus”) loetakse andmete tervise kohta andmete eriliseks liigiks, mille töötlemine peaks põhimõtteliselt olema keelatud. Siiski lubatakse nendes tervisealaste isikuandmete töötlemist, kui selleks on olemas märkimisväärne avalik huvi ning on tagatud andmete nõuetekohane kaitse. Ettepaneku kohaselt kujutavad olulist avalikku huvi „statistilised nõuded, mis põhinevad ühenduse tegevusel rahvatervise valdkonnas, kvaliteetse kättesaadava ja jätkusuutliku tervishoiu riiklike strateegiate arendamisel ning ühenduse töötervishoiu ja tööohutuse alasel strateegial, samuti nõuded, mis tekivad seoses struktuurinäitajatega, jätkusuutliku arengu näitajatega ja Euroopa Ühenduse tervishoiunäitajatega ning muude näitajate kogumitega, mille väljatöötamine on vajalik nii ühenduse kui riiklike poliitikatoimingute ja strateegiate jälgimiseks rahvatervise ning töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas”⁽¹⁾. Siiski on vaja anda konkreetsed ja sobivad tagatised, et kaitsta üksikisikute põhiõigusi ja eraelu puutumatust. Komisjon leiab, et määruused (EÜ) nr 322/97 ja (Euratom, EMÜ) nr 1588/90 annavad asjakohased tagatised üksikisikute kaitseks rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitleva ühenduse statistika koostamisel.

Andmekaitse ja statistiline konfidentsiaalsus

14. Ettepanekus toonitatakse Eurostati poolt vastu võetud andmete statistilise konfidentsiaalsuse olulisust. Konfidentsiaalsete andmete mõistet tuleb analüüsida direktiivis 95/46/EÜ määratletud isikuandmete mõiste valguses.

⁽¹⁾ Ettepaneku põhjendus 12.

15. Direktiivi 95/46/EÜ artikli 2 punktis esitatud isikuandmete määratlus on järgmine: „isikuandmed — igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku (edaspidi „andmesubjekt”) kohta; tuvastatav isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige isikukoodi põhjal või ühe või mitme tema füüsilisele, füsioloogilisele, vaimsele, majanduslikule, kultuurilisele või sotsiaalsele identidusele omase joone põhjal.” Lisaks öeldakse direktiivi põhjenduses 26: „isiku tuvastatavuse kindlakstege-misel tuleb arvesse võtta kõiki vahendeid, mida volitatud töötleja või keegi muu võib andmesubjekti tuvastamiseks tõenäoliselt kasu-tada.” Artikli 29 tööriühm esitas hiljuti arvamuse isikuand-mete mõiste määratluse kohta, ⁽²⁾ analüüsides sealjuures selle nelja peamist koostisosa („igasugune teave”, „kohta”, „tuvastatud või tuvastatav” ja „füüsiline isik”).

16. Statistiline konfidentsiaalsus on määratletud määрус (EÜ) nr 322/97 artiklis 13 järgmiselt: „Andmed, mida liikmesriikide ametiasutused ja ühenduse ametiasutus kasutavad ühenduse statis-tika koostamiseks, loetakse konfidentsiaalseks juhul, kui need võimaldavad statistiliste üksuste otset või kaudset identifitseeri-mist ja seeläbi üksikandmete avalikustamist. Statistilise üksuse ⁽³⁾ tuvastatavuse kindlakstege-misel võetakse arvesse kõiki vahendeid, mida kolmas isik võiks mõistuspäraselt kasutada selle statistilise üksuse tuvastamiseks. Erandina ei loeta andmeid konfidentsiaal-seks, kui need pärinevad allikatest, mis vastavalt siseriiklikule õigusele on ja jäävad avalikkusele kättesaadavaks liikmesriikide ametiasutustes.” Konfidentsiaalsuse kaitseks kasutatakse mõis-tuspärasuse mõistet. Sellega tunnistatakse asjaolu, et kuigi avalikustamise vältimiseks tuleb võtta kõiki mõistuspäraseid meetmeid, takistaks andmete absoluutne kaitse tegelikult igasuguste tulemuste saamise.

17. Kahel määratlusel on sõnastuse osas sarnasusi, sest neis kasutatakse sarnast sõnavara. Euroopa andmekaitseinspek-torile tundub olevat ilmne, et määрус (EÜ) nr 322/97 arti-kli 13 kirjutamisel on mõeldud direktiivile 95/46/EÜ. Ent on oluline toonitada, et (peaaegu) samasugused määratlused on seotud kahe erineva mõistega ning hõlmavad kahte erinevat terminit, mida ei tohiks segi ajada: ühelt poolt „konfidentsiaalsus” ja teiselt poolt „isikuandmed”. Näiteks käsitletakse konfidentsiaalsuse määratluses ka isikuid, kes ei ole füüsilised isikud, isikuandmete mõiste aga on seotud

⁽²⁾ Artikli 29 tööriühm, arvamus 4/2007 isikuandmete mõiste määratluse kohta, vastu võetud 20. juunil 2007, kättesaadav tööriühma veebilehel.

⁽³⁾ Statistiline üksus on määрус (EÜ) nr 1588/90 määratletud põhiüksus-sena, mida Eurostatile edastatavad statistilised andmed hõlmavad.

eranditult füüsiliste isikutega. Lisaks välistab konfidentsiaalsuse määratlus erinevalt isikuandmete mõistest andmed, mis on saadud avalikkusele kättesaadavatest ja selleks jäävatest allikatest Järelikult võib mõningaid andmeid, mida statistilisest seisukohast ei tarvitse enam lugeda konfidentsiaalseks, andmekaitse seisukohast ikka veel lugeda isikuandmeteks.

18. Samuti võib analüüsida anonüümsuse mõistet. Kuigi anonüümsuse mõiste hõlmaks andmekaitse seisukohast andmeid, mis ei ole enam tuvastatavad (vt direktiivi põhjendus 26), on anonüümsed andmed statistilisest seisukohast sellised andmed, mida otseselt ei ole võimalik tuvastada. See määratlus tähendab, et statistilisest seisukohast muudaks andmete kaudne tuvastamine need andmed ikkagi anonüümseks.
19. Lisaks on Euroopa andmekaitseinspektorile teada, et töeldavad statistilised andmed oleksid peamiselt kaudselt tuvastatavad andmed. Seepärast on oluline, et Eurostati poolt konfidentsiaalsete andmete kaitse kohta väljatöötatavates juhendites ja metoodikates mainitaks selgesõnaliselt töötluse laadi andmekaitse seisukohast. Seepärast on Euroopa andmekaitseinspektor arvamisel, et võimalike vääritimõistmistest ärahoidmiseks kõnealuste mõistete kasutamisel tuleks alati selgelt ja täpselt määratleda nende kasutamise kontekst ja õiguslik raamistik.
20. See on oluline ka seetõttu, et kehtiv õiguslik raamistik võimaldab juurdepääsu Eurostatis ainult teaduslikul eesmärgil kättesaadavatele anonüümsetele mikroandmetele. Andmete avalikustamist teadlastele reguleerivad määrused (EÜ) nr 831/2002 ⁽¹⁾ ja (EÜ) nr 1104/2006 ⁽²⁾. Nimetatud teksti kohaselt tähendab juurdepääs konfidentsiaalsetele andmetele juurdepääsu andmetele ühenduse ametiasutuse ruumides või anonüümsete algandmete väljastamine. Seetõttu võivad need statistilisest seisukohast anonüümsed andmed ikkagi võimaldada statistiliste ühikute kaudset tuvastamist. Sellisel juhul oleks igasugune tuvastatavate üksikisikutega seotud andmete teaduslikul eesmärgil edastamine isikuandmete edastamine ja peaks seega olema kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ asjakohaste artiklitega andmete edastamise kohta.

Statistiliste andmete edastamine, levitamine ja avaldamine

21. Andmekaitse seisukohast on ettepaneku nurgakiviks artikkel 6. Selles nähakse ette, et liikmesriigid edastavad komisjonile (Eurostatile) mikroandmed või, olenevalt käsitlervast valdkonnast ja teemast, koondandmed, sealhulgas

⁽¹⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 831/2002, 17. mai 2002, millega rakendatakse ühenduse statistikat käsitlevat nõukogu määrust (EÜ) nr 322/97 seoses juurdepääsuga konfidentsiaalsetele andmetele teaduslikul eesmärgil.

⁽²⁾ Komisjoni 18. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1104/2006, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 831/2002, millega rakendatakse ühenduse statistikat käsitlevat nõukogu määrust (EÜ) nr 322/97 seoses juurdepääsuga konfidentsiaalsetele andmetele teaduslikul eesmärgil.

määruse (EÜ) nr 322/97 artiklis 13 määratletud konfidentsiaalsed andmed, ning käesoleva määruse ja selle rakendusmeetmetega nõutavad metaandmed vastavalt kehtivatele konfidentsiaalsete andmete edastamist käsitlevatele ühenduse sätetele.

22. Seega käsitletakse ettepanekus liikmesriikide poolt spetsiifilist liiki tervisealaste andmete edastamist Eurostatile. Tegemist on kolme liiki andmetega: mikroandmed, koondandmed ja metaandmed. Statistilisest seisukohast koosnevad mikroandmed ühe statistilise ühikuga seotud individuaalsetest statistilistest andmetest. Juhendis konfidentsiaalsete andmete kaitse kohta Eurostatis ⁽³⁾ on öeldud, et üha kasvav arv Eurostati üksusi töötab mikroandmetega, mis jagunevad kahte alaliiki:

- a. Otseselt tuvastatavad mikroandmed, milleks on sellised isikuandmed, mis sisaldavad nime ja/või aadressi ning/või mõnda teist avalikku või kättesaadavat tunnust, näiteks isikukoodi, mis võimaldab mikroandmed seostada teatava üksikisikuga. Tavaliselt kõrvaldavad riiklikud statistikaasutused Eurostatile edastatavatest mikroandmetest otsesed tunnused.
- b. Kaudselt tuvastatavad mikroandmed, milleks on sellised isikuandmed, mis ei sisalda otsest tuvastamistavet, kuid mis sisaldavad piisavalt teavet võimaldamaks vastuvõetava aja-, raha- ja jõukuluga statistilist ühikut (vastuvõetava kindlusega) tuvastada.

Euroopa andmekaitseinspektori arvates on mikroandmete puhul tõenäolisem, et nad sisaldavad isikuandmeid.

23. Metaandmete ja koondandmete puhul on võimalus statistilise ühiku tuvastamiseks tavaliselt tõepoolest väiksem. Metaandmed pigem kirjeldavad andmete kogumise ja statistilisel eesmärgil kasutamise konteksti ning koondandmed on tavaliselt seotud suuremate klasside, rühmade või liikidega, nii et neisse klassidesse, rühmadesse või liikidesse kuuluvate üksikisikute omaduste eristamine ei ole võimalik. Sõltuvalt käsitlervast valdkonnast ja teemast ei ole nad üldjuhul isikuandmed.

24. Mis puutub ettepanekuga hõlmatud mikroandmetesse, siis kirjeldatakse artiklis 1 ettepaneku sisu. Artiklis nähakse ette, et statistika esitatakse minimaalse andmekogumi kujul ning seda teemat arendatakse edasi ettepaneku viies lisas (nagu on toonitatud ettepaneku artiklis 2). Lisad hõlmavad erinevaid valdkondi, mille kohta Eurostat kavatseb paluda liikmesriikidel andmeid esitada ning mille osas Eurostat kavatseb kindlaks määrata minimaalse andmekogumi, mida

⁽³⁾ Manual on Protection of Confidential data in Eurostat, December 2004.

on vaja ühenduse meetmeteks rahvatervise alal. Euroopa andmekaitseinspektori poolt läbi viidud lisade analüüsi kohaselt on võimalik, et mõned nõutavatest minimaalsetest andmekogumitest võivad olla seotud isikuandmete töötlemisega. Ühtlasi on liikmesriikide poolt Eurostatile edastatud kõnealuste andmete töötlemise suhtes oluline hinnata määruse (EÜ) nr 45/2001 kohaldatavust. Euroopa andmekaitseinspektori ja Eurostati talituste eelseisva ühise läbivaatuse ajal viiakse läbi iga töötlemistoimingu jaoks vajaliku minimaalse andmekogumi süvaanalüüs ning Eurostatis kasutatavate töötlemistoimingute analüüs, et määrata kindlaks, kas eelkontrolli korraldamiseks oleks vaja esitada eelteade (vt alljärgnevad punktid 27 ja 28). Läbivaatuse tulemusel peaks ka tagatama, et kasutatavate andmete kaitseks kehtestatakse asjakohased tagatised.

25. Andmete edastamise suhtes tahaks Euroopa andmekaitseinspektor rõhutada, et isikuandmete igasugune Eurostati poolt edastamine väljapoole Euroopa Liitu peab olema kooskõlas määruse (EÜ) nr 45/2001 asjakohaste artiklitega andmete edastamise kohta kolmandatele riikidele (artikkel 9). Ettepaneku põhjenduses 8 tõstetakse esile Eurostati koostööd Ühinenud Rahvaste Organisatsiooniga (Maailma Tervishoiuorganisatsiooni (WHO) kaudu) ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooniga (ILO), samuti Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooniga (OECD). Ühtlasi toonitatakse, et hiljuti juurutati koostöös OECD ja WHOga tervishoiu arvepidamissüsteemi ühine andmekogum. Euroopa andmekaitseinspektor tervitab kõnealust koostööd, kui seda tehakse teatud valdkondade töömeetodite ja meetoodika osas, kuid rõhutab, et kui nähakse ette selliste andmete edastamist, mida võib lugeda isikuandmeteks, siis peab see olema kooskõlas määruses kehtestatud tingimustega.

26. Mis puutub statistilisel eesmärgil säilitamise perioodidesse, siis viis Eurostat esimese andmete kogumise tervist mõjutavate tegurite osas läbi rohkem kui 10 aasta eest. Määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 4 punktis e öeldakse, et „isikuandmeid tuleb säilitada kujul, mis võimaldab andmesubjektide tuvastada, ainult seni kuni see on vajalik seoses eesmärkidega, milleks andmeid koguti või täiendavalt töödeldi. Ühenduse institutsioon või asutus näeb ette, et isikuandmed, mida säilitatakse pikema aja jooksul ajaloo-, statistika- või teadusuuringutes kasutamiseks, on kas vormilt anonüümised või, kui see ei ole võimalik, on andmesubjektide identiteet kripteeritud. Igal juhul ei tohi andmeid kasutada muul kui ajaloo-, statistika- või teadusuuringutega seotud eesmärgil”. Euroopa andmekaitseinspektor mõistab huvi ja vajadust statistilise teabe pikemaajaliseks säilitamiseks, sest statistilised meetodid arenevad edasi ja läbi võib viia pikematel perioodidel põhinevaid uuringuid. Ettepanekus ei ole esitatud üldist piirangut andmete Eurostati poolt säilitamise perioodidele. Üldiselt usub Euroopa andmekaitseinspektor,

et kasutatavate andmete konfidentsiaalsuse kaitse Eurostatis on kõrgel tasemel ja mikroandmete kaitse tagatud. Ent see asjaolu ei mõjuta eelkontrollina läbiviidava analüüsi tulemusi, juhul kui Euroopa andmekaitseinspektor peaks selle käigus puudusi avastama. Seetõttu võib selline hindamine toimuda vaid üksikjuhtumipõhiselt.

Eelkontroll

27. Nagu juba toonitatud, öeldakse ettepanekus, et andmeid rahvatervise ning töötervishoiu ja tööohutuse kohta koguvad liikmesriigid. Seega on allikad riiklikud. Seetõttu töötlevad ettepaneku kontekstis isikuandmeid tavaliselt pädevad riiklikud asutused ja seega on isikuandmed direktiivi 95/46/EÜ rakendavate riiklike seaduste reguleerimisel. Kuid Eurostat töötleb kõnealuseid andmeid edasi. Sellisel juhul reguleerib töötlemist määrus (EÜ) nr 45/2001. Seega näeb praegune andmekaitse alane õigusraamistik ette ühtlustatud kaitsetaseme kogu Euroopa Liidus.

28. Selles seoses tuleb arvesse võtta määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 27 lõiget 1. Nimetatud lõiguga allutatakse kõik töötlustoimingud, mis tõenäoliselt kujutavad oma olemuse, ulatuse või eesmärkide tõttu konkreetset ohtu andmesubjektide õigustele ja vabadustele, Euroopa andmekaitseinspektori poolsele eelkontrollile. Määruse artikli 27 lõige 2 sisaldab selliste töötlustoimingute loetelu, mis selles mõttes tõenäoliselt kujutavad konkreetset ohtu, nende hulgas tervisealased isikuandmed (artikli 27 lõike 2 punkt a). Niivõrd kuivõrd mikroandmed võivad olla tervisealased isikuandmed, allutatakse nende töötlemine Euroopa andmekaitseinspektori poolsele eelkontrollile. Juhul, kui töötlus on alanud juba varem, võib eelkontrolli läbi viia *ex-post* alusel.

Kokkuvõte

Euroopa andmekaitseinspektor tervitab ettepanekut määruseks rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitleva ühenduse statistika kohta. Kõnealune määrus looks kindla aluse ühenduse statistiliste andmete kogumise ja hindamise väljakujunenud praktikale. Lõppkokkuvõttes oleks selle tulemuseks usaldusväärse statistika koostamine.

Kuid Euroopa andmekaitseinspektor tahaks rõhutada järgmist:

— Määruse alusel juhiste ja meetoodika väljatöötamisel tuleks arvesse võtta ja vajadusel konkreetselt käsitleda erinevusi andmekaitse ja statistilise konfidentsiaalsuse vahel, samuti mõlema valdkonna spetsiifilisi mõisteid.

— Kui on nähtud ette isikuandmete edastamine kolmandatele riikidele, siis peaks see toimuma kooskõlas määruse (EÜ) nr 45/2001 artikliga 9.

- Statistiliste andmete säilitusperioodide aluseks on hoolikalt välja töötatud konfidentsiaalsusnõuded. Nimetatud nõuded ei mõjuta analüüse, mis viiakse läbi üksikjuhtumipõhiselt.
- Läbi tuleks viia Eurostatis isikuandmete statistilisel eesmärgil töötlemiseks kehtestatud toimingute üldine läbivaatus, mis võib kaasa tuua vajaduse eelkontrolliks. Nimetatud üldine läbivaatus peaks seisnema igaks töötlemistoiminguks nõutava minimaalse andmekogumi analüüsimises ja Eurostatis kasutatavate töötlemistoimingute analüüsimises.

Brüssel, 5. september 2007

Peter HUSTINX

Euroopa andmekaitseinspektor
